

Nr 65

Memorial angående dels bemyndigande för kanslideputerade att sluta kollektivavtal med förening som företräder riksdagens tjänstemän, dels upphävande av avlöningsbestämmelserna för riksdagens tillfälligt anställda tjänstemän.

Kanslideputerade har i skrivelse till bankoutskottet den 17 november 1965 anfört följande:

Statstjänstemannalagen den 3 juni 1965 gäller från och med sitt ikraftträdande den 1 januari 1966 anställning med staten som arbetsgivare och tjänsteman som arbetstagare. Den är sålunda tillämplig även å riksdagens tillfälligt anställda tjänstemän; lagen föreskriver dock att i fråga om tjänstemän hos riksdagen de befogenheter, som enligt densamma tillkomma Konungen, utövas av riksdagen eller organ som riksdagen utser.

Riksdagstjänstemännens anställningsvillkor regleras för närvarande — bortsett från enstaka föreskrifter i grundlag och riksdagsstadga — i huvudsak av de av riksdagen utfärdade avlöningsbestämmelserna för de hos denna tillfälligt anställda tjänstemännen. I anställningsförhållande, varå statstjänstemannalagen enligt vad ovan sagts kommer att bli tillämplig, skall därefter i stället gälla vad som bestämmes i avtal. Alltsedan förhandlingsrätt år 1938 infördes för riksdagens arbetstagarorganisationer, och även dessförinnan, ha förhandlingar förts mellan sådana och riksdagens förhandlingsorgan, kanslideputerade, men de överenskommelser som därvid träffats ha för sin giltighet varit beroende av att föreskrifter utfärdats av riksdagen eller, enligt dess bemyndigande, av kanslideputerade. Denna ordning skall sålunda för framtiden ersättas med avtalsmässig reglering i enlighet med statstjänstemannalagens föreskrifter. Då riksdagen som sådan icke lämpligen själv fungerar som förhandlande och avtalslutande part å arbetsgiversidan, få kanslideputerade i egenskap av riksdagens personalnämnd förklara sig beredda att å riksdagens vägnar avtala med av riksdagens tjänstemän bildade sammanslutningar eller huvudorganisationer för sådana om anställningsvillkoren från och med år 1966. Kanslideputerade få i detta sammanhang meddela, att förhandlingar i hittills gällande ordning för närvarande pågå med tjänstemannaorganisationerna; även i avseende å den hos riksdagen tjänstgörande vaktmästarpersonalen förde deputerade på sin tid förhandlingar, innan denna personal överfördes till anställning genom riksgäldskontoret.

Kanslideputerade få med åberopande av vad sålunda anförts föreslå åtgärds vidtagande i syfte att kanslideputerade bemyndigas att under förbehåll för riksdagens godkännande träffa avtal med företrädare för riksdagens arbetstagare om anställningsförhållandenas ordnande från och med år 1966 i överensstämmelse med statstjänstemannalagen.

Utskottet. I sitt utlåtande nr 64 har utskottet behandlat konsekvenserna för riksdagens verk av stats tjänstemannalagens ikraftträdande. Utskottet har därvid även antytt, att motsvarande spörsmål blir aktuella för riksdagens egna tjänstemän.

I sin ovan återgivna skrivelse till utskottet föreslår kanslideputerade att de skall bemyndigas att för riksdagens räkning träffa avtal med dess arbetstagare om sådana anställningsvillkor, som framgent skall regleras genom kollektivavtal. Utskottet vill ånyo erinra om att riksdagens personal- och förvaltningsorganisation för närvarande prövas av riksdagens organisationsutredning, som under vårsessionen 1966 väntas framlägga betänkande därom. Frågan om i vilken ordning förhandlingar med riksdagspersonalens organisationer i framtiden skall bedrivas och hur till kollektivavtalen anknutna bestämmelser för denna personal skall komma till stånd torde få upptagas till förnyad bedömning av riksdagen när organisationsutredningens förslag föreligger. I avvaktan härpå synes kanslideputerade böra erhålla det begärda bemyndigandet, som också bör omfatta rätt för deputerade att i anslutning till kollektivavtal utfärda därmed sammanhängande bestämmelser av beskaffenhet att skola ensidigt fastställas av arbetsgivaren, detta dock såvitt åtgärderna ryms inom ramen för tidigare åt kanslideputerade givna uppdrag och bemyndiganden. Såsom kanslideputerade påpekar bör vid ingående av avtal göras förbehåll för riksdagens godkännande. Enligt vad utskottet erfarit kommer konstitutionsutskottet att framlägga förslag om att riksdagens funktion härvidlag skall överföras på riksdagens lönedelelegation.

I detta sammanhang finner utskottet också skäl att ta upp frågan om upphävande av de nu gällande avlöningsbestämmelserna för riksdagens tillfälligt anställda tjänstemän, en fråga som icke berörts av kanslideputerade. Dessa bestämmelser, som återfinnes i bankoutskottets memorial nr 45 år 1965 och i tidigare, där redovisade memorial, bör upphöra att gälla vid den tidpunkt då reglering av anställningsförhållandena medelst kollektivavtal genomföres, d. v. s. enligt vad som avsetts av parterna årsskiftet 1965/66. Riksdagen torde nu böra fatta beslut därom.

Avlöningsbestämmelserna innehåller emellertid också vissa administrativa föreskrifter etc., vilka icke skall ingå i kollektivavtal, ävensom vissa bestämmelser om anställningsförmåner som tills vidare icke torde komma att omfattas av kollektivavtal. Hit torde få räknas bestämmelserna om hemresor för tjänstemän (4 § andra stycket), rätt till flygresa (4 § tredje stycket), fastställande av traktamente etc. för icke-statstjänsteman (4 § fjärde stycket), traktamente vid utskottsresa (4 § femte stycket), tid för arvodesberäkning m. m. (5 §), medel till visst biträde åt kanslideputerade (7 §) samt besvär över beslut enligt 4 § (8 §). I samband med upphävande av avlöningsbestämmelserna bör riksdagen uttala, att däri ingående föreskrifter av här avsett slag skall fortsätta att gälla.

Särskilt må framhållas, att bland de föreskrifter som nu bör upphävas är 8 § 2 mom., som stadgar om förhandlingsrätt för förening av tjänstemän, dock utan att inskränkning därigenom göres i riksdagens vederbörande organ tillkommande beslutanderätt. Denna särskilda förhandlingsrättsregel ersätts nu av 1936 års lag om förenings- och förhandlingsrätt.

Aberopande vad här anförts hemställer utskottet,

att riksdagen måtte

A. bemyndiga kanslideputerade att i enlighet med vad utskottet ovan anfört sluta kollektivavtal med förening som företräder riksdagens tjänstemän;

B. upphäva gällande avlöningsbestämmelser för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän från tidpunkt då kollektivavtal för dessa föreligger, dock att sådana föreskrifter däri som icke ersätts av kollektivavtal alltjämt skall gälla.

Stockholm den 9 december 1965

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande

från första kammaren: herrar Ståhle, Hilding, Åke Larsson, Palm, Augustsson, Risberg, Lundberg och Wikberg;

från andra kammaren: herr Regnéll, fru Renström-Ingenäs, herrar Hagnell, Berglund, Bengtsson i Landskrona, Larsson i Umeå, Rask och Börjesson i Glömminge.